

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 117/17
Luxembourg, 9. november 2017

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-414/16
Vera Egenberger/Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung e.V.

Po mnenju generalnega pravobranilca Evgenija Tancheva so poklicne zahteve, ki jih določijo verske organizacije, predmet sodnega nadzora v zvezi z zatrjevano nezakonito diskriminacijo na podlagi prepričanja

Nacionalna sodišča morajo uravnotežiti pravico organizacije do avtonomije in samoodločbe na eni strani in pravico zaposlenega ali potencialnega zaposlenega, da se ga ne diskriminira na podlagi prepričanja, na drugi

Vera Egenberger se je prijavila na delovno mesto, razpisano pri Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung, to je pomožna organizacija evangeličanske cerkve v Nemčiji, oseba zasebnega prava, ki uresničuje izključno splošno koristne, dobrodne in verske cilje. Delovno mesto je bilo razpisano za določen čas 18 mesecev in je zajemalo pripravo poročila o tem, ali Nemčija spoštuje Mednarodno konvencijo Združenih narodov o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije. To je vključevalo javno in strokovno zastopanje združenja Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung ter koordinacijo procesa oblikovanja mnenj znotraj te organizacije. V oglasu se je zahtevalo članstvo v evangeličanski cerkvi ali cerkvi, ki je včlanjena v delovno skupnost krščanskih cerkev v Nemčiji.

V. Egenberger ni bila izbrana za to delovno mesto. Trdi, da je do tega prišlo, ker ne pripada nobeni verski skupnosti. Zato je vložila tožbo pri nemških delovnih sodiščih za plačilo odškodnine v višini približno 10.000 EUR, pri čemer je zatrjevala, da je bila diskriminirana na podlagi prepričanja.

Bundesarbeitsgericht (zvezno delovno sodišče, Nemčija) je – da bi ugotovilo, ali je bila V. Egenberger z vidika prava EU nezakonito diskriminirana ali pa je šlo za upravičeno neenako obravnavanje – Sodišču postavilo več vprašanj. Sodišču zlasti predlaga, naj pojasni obseg sodnega nadzora nad poklicnimi zahtevami verskih organizacij, ki se sklicujejo na pravico do samoodločbe.¹ Bundesarbeitsgericht navaja, da je po nemškem pravu tak sodni nadzor omejen na nadzor sprejemljivosti, ki se opravi na podlagi tega, kako se verska skupnost dojema. Izvedeti želi tudi, kako uravnotežiti nasprotujoče si interese, zlasti versko svobodo in pravico ne biti diskriminiran na podlagi vere ali prepričanja na eni strani ter pravico do samoodločbe in avtonomije verskih organizacij na drugi.

Generalni pravobranilec E. Tanchev je v sklepnih predlogih z današnjega dne poudaril, da Direktiva Evropske unije, ki je bistvena za razrešitev spora² (v nadaljevanju: Direktiva), vsebuje posebno pravilo, oblikovano za obravnavanje posebnega primera okoliščin, v katerih lahko verske organizacije zakonito različno obravnavajo na podlagi prepričanja.³ To pravilo določa standard sodnega nadzora, ki ga je treba uporabiti, če se izpodbija stališče verske organizacije, da različno obravnavanje na podlagi prepričanja ne pomeni nezakonite diskriminacije. Ali pomeni vera ali prepričanje posameznika zaradi narave zadevnega dela ali okoliščin, v katerih se izvaja, bistveno, legitimno in upravičeno poklicno zahtevo glede na etiko organizacije?

¹ Generalni pravobranilec poudarja, da so ustanove, povezane s cerkvijo, drugi največji delodajalec v Nemčiji, ki zaposluje približno 3 milijone oseb in ima v nekaterih regijah in na nekaterih področjih dela skoraj monopolni položaj.

² Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

³ Prav tam, člen 4(2).

Prvič, generalni pravobranilec E. Tanchev meni, da delodajalec, kot je Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung – oziroma cerkev zanj – sam ne more zavezujoče odločiti, ali pripadnost kandidata določeni veri zaradi narave tega dela ali zaradi okoliščin, v katerih se izvaja, predstavlja bistveno, legitimno in upravičeno poklicno zahtevo glede na njegovo oz. cerkveno etiko.

Čeprav je treba sodni nadzor nad etiko cerkve omejiti,⁴ to ne pomeni, da je sodišče države članice oproščeno presoje *zadevnega dela* glede na etiko vere, da bi določilo, ali je vera ali prepričanje osebe bistvena, legitimna in upravičena poklicna zahteva.

Drugič, generalni pravobranilec meni, da mora Bundesarbeitsgericht pri presoji, ali je pripadnost določeni veri bistvena, legitimna in upravičena poklicna zahteva za zadevno delo ob upoštevanju narave dela ali okoliščin, v katerih se izvaja, in etike organizacije, upoštevati naslednje:

- pravica verskih organizacij do avtonomije in samoodločbe je temeljna pravica, ki je priznana s pravom Unije in ki jo to varuje. Direktivo, zlasti v njej naveden sklic na „etiko“ verskih organizacij,⁵ je treba razlagati v skladu s to temeljno pravico;
- države članice imajo široko, a ne neomejeno prosto presojo v zvezi s poklicnim delom, za katero pomeni vera ali prepričanje bistveno, legitimno in upravičeno poklicno zahtevo zaradi narave dela ali okoliščin, v katerih se izvaja;
- Direktivo je treba izvajati tako, da se spoštuje model, ki ga je izbrala posamezna država članica za odnose med cerkvijo ter verskimi združenji ali skupnostmi in državo, in se ne posega vanj;
- izraz „upravičen“ iz Direktive zahteva analizo, ali so poklicne zahteve, ki vključujejo neposredno diskriminacijo zaradi vere ali prepričanja, ustrezno prilagojene varstvu pravice Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung do avtonomije in samoodločbe v smislu, da so primerne za uresničevanje tega cilja;
- izraza „bistven, legitimen“ iz Direktive zahtevata **analizo povezave med zadevnim delom in razglašenim poslanstvom Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung;**
- **vpliv v smislu sorazmernosti na legitimen cilj zagotavljanja polnega učinka prepovedi diskriminacije zaradi vere ali prepričanja je treba pretehtati glede na pravico Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung do avtonomije in samoodločbe, pri čemer se ustrezno upošteva dejstvo, da Direktiva ne razlikuje med zaposlovanjem in odpustitvijo.**

Tretjič, generalni pravobranilec opozarja, da se ta zadeva nanaša na spor med zasebnima strankama, kar pomeni, da morajo nacionalna sodišča storiti vse, kar je v njihovi moči, da bi upošteveno nacionalno pravo razložila v skladu z Direktivo. Vendar če nacionalno sodišče tega ne more storiti zaradi očitnega nasprotja med Direktivo in upošteveno določbo nacionalnega prava, ta obveznost ne velja.

Če bi torej Bundesarbeitsgericht ugotovilo, da zadevnega nemškega prava ni mogoče razlagati v skladu s prepovedjo prepovedi diskriminacije zaradi prepričanja iz Direktive, bi bilo pravno sredstvo, ki ga V. Egenberger daje na voljo pravo Unije, odškodninska tožba proti Nemčiji na podlagi odgovornosti države. Do tega bi prišlo, ker prepoved diskriminacije zaradi vere ali prepričanja, ki se odraža v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, po mnenju generalnega pravobranilca ni subjektivna pravica, ki se uporabi horizontalno med zasebnimi strankami v okoliščinah, v katerih je postavljena ob rob pravici verskih organizacij do avtonomije in samoodločbe.

⁴ Na primer, v skladu s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice država ne sme posegati v notranjo organizacijo cerkva. Dalje, za določanje verske pripadnosti verske skupnosti so odgovorni le najvišji duhovni organi in ne država.

⁵ Opomba 2, člen 4(2).

OPOZORILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OPOZORILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletni strani CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki predstavitve sklepnih predlogov so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.